

**Сценарій виховного заходу професійного спрямування
брейн-ринг « Вправний кухар »**

Розробила:
майстер виробничого навчання
Яковенко Лариса Петрівна

2022р.

Анотація

Вибір професії - це друге народження людини. Від того, наскільки правильно вибраний життєвий шлях, залежить суспільна цінність людини, її місце серед людей, задоволеність роботою, фізичне та нервово-психічне здоров'я, радість і щастя.

Бути кухарем – престижно!
Кондитером – дивовижно!
Творчість рук, спокій сердець –
нашим витворам вінець.
Політ фантазії та думок
Піднімає всіх на крок Професійності!
Успішних людей поважають і цінують їх думку.
Та успіх – постійна робота!

Головне завдання кухаря – готувати не тільки смачну страву, але й корисну та поживну. Готування їжі – давнє мистецтво! Адже “Добрый кухар вартий семи лікарів”, - так мовить народне прислів'я. Кожен народ має свої традиції і особливості харчування, пов'язані з географічним положенням, кліматом, історією країни, її економікою, бо кожна людина має право на смачну та корисну їжу. Знання кулінарних секретів можна розглядати з такої точки зору: поступово ми будемо все більше й більше переконуватися в тому, що тільки здорове може бути красивим. А в тому, що наше здоров'я залежить від правильного харчування, немає сумніву.

Задля зацікавленості здобувачів освіти у обраній професії, закріплення теоретичних знань, умінь і навиків, я і пропоную проведення даного конкурсу. Також брейн – ринг допоможе у розвитку творчих здібностей обдарованих вихованців.

Мета: Запевнити вихованців в правильності обраної професії, закріпити теоретичні та практичні навички з тем: «Первинна обробка овочів» та «Страви та гарніри з овочів та грибів», вчити шукати відповіді на запитання в нестандартних умовах; розвивати уяву, кмітливість, логічне мислення; виховувати почуття дружби, взаємодопомоги, вміння працювати єдиною командою.

Ведучий: три роки, сім місяців та 26 днів – такою є данина, котру кожний із нас за 70 років приносить у дар богу їжі та напоїв. Для когось це кращі роки, а для когось – безкінечна черета бутербродів та шлункових захворювань. Як би там не було, але майже чотири роки життя – строк достатній, щоб постаратися наситити його феєричними кулінарними фантазіями і незабутніми гастрономічними спогадами. Згодні? Тоді ласкаво просимо вас на

наш кулінарний брейн – ринг, де кращі знавці кулінарних таємниць групи № 14 та 10 поміряються своїми силами у своїх професійних знаннях.

Брейн - ринг складається із восьми турів. Всі тури оцінюються у 5 балів. Гру оцінює поважне журі у складі викладачів та майстрів виробничого навчання.

Ведучий: Добрий день пані та панове. В цей осінній, сонячний теплий день, нам дуже хочеться розпочати наш конкурс.

Ведуча: В нашому виступі ми хочемо Вас любі слухачі, познайомити поближче із професією, яка цінилася в різних народах, у різні віки. Звичайно ця професія – кухар. Тому, що під впливом різних зовнішніх факторів, які впливають на організм людини, харчування є одним із найважливіших елементів. Правильно організоване харчування забезпечує нормальний плин процесів росту і розвитку організму, забезпечення здоров'я та працездатності людини. Недарма в народі кажуть: „Помилка кухаря, - робота лікаря” . Так не будемо помилятися!

Ведучий: Для цього ми прийшли вчитися і докладемо для цього всі зусилля. Тож почнемо конкурс „Вправний кухар”.

Перша команда має назву «Кухарі чарівники»

Друга команда має назву «Веселі куховари»

I тур

представлення команд (групи по черзі, використовуючи плакати, вірші, пісні, представляють свою команду та її назву)

Ведуча: Тоді давайте розпочнемо. Кожна команда представить себе. Першим в бій вступають «Кухарі – чарівники».

Кухар – чарівник
Ходить кухар, промовляє,
Всіх до столу закликає,
Куштувати, смакувати,
Все, що встиг наготувати
Ось дивіться, пиріжечки
Золотисті та хрумкі.
Струдлі, кренделі запашні.
Ось салат святковий мій,
Все потроху є у нім.
Огірочки і картопля,
Кукурудза і шпинат.

Ще у нім є: квасоля,
І бекон і маринад.
Ось у парі на столі
Сало з ковбасою.
Ароматний дух витає,
Сало щоки надуває,
Ковбаса кільцем скрутилась,
Димом рум'янцем налилась.
Ось сирок і масло,
Майонез і часничок.
Всі продукти калорійні,
Людям дуже всім потрібні.
І у будні, і у свята
На столі у кожній хаті
Холодець ось, заливне,
А до нього хрін ще є.
Гордо посміхається:
Я – козак, зелений чуб
В мене дуже гострий зуб
Як впечу, як пощипаю,
Всі хвороби повбиваю!
Ось голубчики смачненькі
Із цибулькою, жирненькі
Від багатої начинки
Розпираються в них спинки.
Ось і курочка духмяна,
В неї шкірочка рум'яна,
Причепурена, прикрашена
Для всіх людей бажана.
Не смачні нам всі ті страви,
Що без хліба їх їдять
Краще всякої приправи
Хліб наш житній смакувать.

Ведучий. Ну що ж, чудово, молодці. А зараз послухаймо команду
«Веселі куховари»

Ото дива – веселий кухар,
Усе він вміє просто супер,
Він час проводить не дарма
З продукту створює дива.
Уміє смачно борщ зварити,
Вареників бігом зліпити, пожарить млинчиків з сирком
І біляків із м'ясом.
Швиденько все він нарізає,

Замішує, перевертає,
Бігом туди, бігом сюди,
А на столах все – нікуди.
Але йому усе ще мало.
Він щось придушує, складає
Щось дістає, щось відкриває,
Руками думці помагає.
Ото дива – веселий кухар –
Прудкий такий, неначе муха,
Рукам спочинку не дає,
Завжди смачненьким порадує.
Взяв овочі він, взяв і фрукти
З них виробив такіі штуки:
Там і звірята, й пташечки,
І кораблі і зірочки.
Взяв ножика, взяв бурячки,
Круть – верть – там вже зірочки.
Ото дива – веселий кухар –
Все на столах у нього супер
І хто би мимо не пройшов,
Повір, забуде куди йшов.

II тур

Бліц турнір між командами під назвою «А чи знаємо ми?»

Яка команда швидше знаходить відповідь – та і відповідає першою. У разі неправильної відповіді право відповісти надається команді-супернику.

Перша частина нашої гри буде присвячена нашій традиційній народній кухні. В українській кухні знайшли відображення не лише історичний розвиток народу, а й природно-географічні умови того чи іншого регіону, його культурно-побутові традиції, а також зумовлені ними напрями господарської діяльності. Кожному із етнографічних регіонів властиві свої особливості приготування страв, зумовлені географічними умовами та національними традиціями. На жаль, багато рецептів, які раніше вважалися традиційними і широко використовувалися, тепер почали забувати. Тож давайте згадаємо давні традиції, пов'язані з українською кухнею.

1. Відомо, що у стародавній українській кухні існують три види борщу. Перший – червоний, з другої половини ХІХ ст. почали готувати з картоплею, другий – щавлевий, а третій різновид борщу називали сирим борщем. Що це за борщ? Назвіть його і поясніть, чому він сирий?

(- борщ холодний або холодник, готували тільки влітку. Молоді буряки варили, заправляли сироваткою, додавали свіжу зелень петрушки, кропу, цибулі, часнику, круто зварене яйце. Сирий борщ – бо варили тільки буряк.)

2. Цю страву легко готувати у домашніх і польових умовах. Особливо смачна страва з салом, шматком м'яса. Назвіть цю страву.

(- куліш – перша страва із пшона.)

3. Улюблена страва в Україні – вареники. В давнину вони наділялися певними магічними властивостями. Вареники з крупами, бобовими, маком повинні були сприяти родючості зелені та розмноженню і людського роду. Тому на весілля обов'язково готували вареники. З якою ж начинкою готували вареники, щоб задобрити духів?

(- із сиром.)

4. Ця страва дуже поширена в Україні і поряд із борщем стала символом української народної кухні, особливо на Полтавщині. Вона досить легка у приготуванні, надзвичайно поживна і дуже смачна, особливо після тяжкої і виснажливої праці у посівну, косовицю, жнива. Назвіть цю страву.

(- галушки.)

5. Сусіди українців, поляки, запозичили із нашої кухні деякі страви, вони дуже полюбують «хляки у соусі». Як звучить назва цієї страви українською?

(- хляки, або рубці – шлунки яловичини. назва – «Рубці у соусі».)

6. Ця страва на більшості території України входить до меню урочистих трапез. Подається, як правило, останнім і є тактовним натяком на закінчення застілля, за що його у народі прозвали «виганяйлом». Назвіть цю страву.

(- кисіль.)

7. З давніх-давен в Україні улюбленими напоями були мед, квас, варенуха. Мед або медова сита, був ритуальним напоєм. Його готували із натурального бджолиного меду, який варили з водою і ставили бродити. Згодом цей напій почали застосовувати як доповнення до святкової обрядової їжі. Назвіть цю страву.

(- Різдвяна кутя).

8. Молочні продукти є неодмінною умовою раціонального та здорового харчування. Але такі продукти, як сметана та вершки часто плутають. Поясніть різницю між ними.

(- сметану збирають із вистояного скислого молока, а вершки зливають із вистояного свіжого молока.)

9. Назва риби сардини пов'язана із географією. Чому ця риба має таку назву?

(- цю рибу виловлюють поблизу острова Сардинія, що у Середземному морі, звідси і її назва.)

III тур

Працює « Пекельна кухня» майстер – клас від кухарів – хлопців.

Завдання: За 3 хвилини нашаткувати соломкою білоголову капусту. Перемагає той учень, у якого найбільша кількість правильно нашаткованої капусти.

IV тур

Конкурс «Клуб знатоків»

Яка команда швидше знаходить відповідь – та і відповідає першою. У разі неправильної відповіді право відповіді надається команді-супернику.

1. Звідки прийшло до нас слово «апетит»?

(- апетит – німецьке слово, що походить від латинського «апетитус», прийшло до нас при Петрі I із Німеччини.)

2. Як раніше, а часто і зараз, називався салат «столичний», хто його винайшов?

(- раніше цей салат раніше називався «Олів'є», його придумав француз Олів'є, який тримав раніше знаменитий московський ресторан «Ермітаж».)

3. Яка нація найбільше п'є пиво?

(- найбільшу кількість пива п'ють чехи. На кожну людину припадає біля 125, 46 л на рік.)

4. Найпоширенішою національною стравою якої нації є фарширована риба?

(- фарширована риба - улюблена страва євреїв.)

5. У якій країні м'ясо собаки вважають делікатесом?

(– у Кореї)

6. У яких країнах люди з відразою відносяться до молока?

(- населення багатьох районів Китаю та Японії молоко у їжу не вживають.)

7. Народи якого віросповідання не їдять яловичину?

(- буддисти.)

8. У якій країні сосиски та ковбаси є ознакою національної кухні?

(– у Німеччині.)

V тур

Конкурс капітанів.

Завдання: капітани ставлять один одному заздалегідь підготовлені запитання (по 5 питань).

Команда- 1.

1. У перекладі з німецької мови це слово означає просто - закуска, складається із двох слів «перед» і «пробувати на смак». До складу цієї страви входить рублений оселедець, запечений з картоплею.

(форшмак)

2. Південна рослина, що плодоносить зеленкуватими горішками, таку ж саму назву носить і сам горішок.

(фісташка)

3. Їстівний сірувато-білий пластинчатий гриб. Назва походить від французького слова, що перекладається просто – гриб.

(шампіньйон)

4. Прадавня українська культура, її використання всебічне: у свіжому вигляді, розтертою з сіллю, іде в овочеві салати, а ще частіше її кладуть у соуси, додають до ковбас і рибних страв.

(часник)

5. Походить із Далекого Сходу, але другою батьківщиною можна вважати Україну. Тут він уже протягом століть росте і як дика, і як городня рослина. В їжу вживають корені сирі і варені, переважно яке приправу до других страв. Свіжий дрібно натертий корінь з сіллю і оцтом – приправа до вареного м'яса.

(хрін)

Команда- 2

1. Походить із Середземномор'я де і тепер трапляється у дикому вигляді. Саме з Греції ця рослина розповсюдилась по усьому світові. У їжу використовують як корені, так і зелень.

(петрушка)

2. Розрізана навпіл булочка із вкладеною у неї котлетою, скибочкою сиру і певними приправами.

(чізбургер)

3. Назва цього напою походить від одного французького слова, що у перекладі означає «полин» і являє собою настоянку на полинові.

(абсент)

4. Пряність, що походить від орхідеї. Квіти цього дерева запилюються виключно маленькими бджілками, які водяться тільки і Мексиці. Пряність отримують із недозрілих плодів (стручків) дерева, піддаючи їх складній обробці. Примхливість пряності та тривалість обробки призвели до того, що навіть і сьогодні її вважають досить дорогою. Використовують тільки у солодкі страви і тісто.

(ваніль)

5. Травяниста овочева рослина, листя якої споживають лише у сирому вигляді. У перекладі з італійської буквально означає «те, що засолено».

(салат)

VI тур

Вікторина «Найрозумніший»

З кожної команди по одному учаснику дають відповіді на поставлені запитання. Час – 1 хвилина. (Гра на швидкість)

Місце, де ростуть овочі(*огород*)
Буває і солодким, і гірким(*перець*)
Із нього роблять кетчуп, томатну пасту(*помідор*)
Овоч, плоди якого найбільші поміж овочами(*гарбуз*)
Білокачанна, брюссельська, савойська, кольрабі – це ...(*капуста*)
Овоч, в якому багато вітаміну А(*морква*)
Із неї готують пюре(*картопля*)
Родич кавуна та дині(*гарбуз*)
Маленький, гіркий, цибулі брат- (*часник*)
Коли її чистять – плачуть(*цибуля*)
Продукт соняшника та гарбуза(*насіння*)
Хто був першим росіянином, який пізнав смак картоплі. (*Петро I*)
Який овоч потрібний для приготування дерунів(*картопля*)
Овочевий символ Хелуїна (гарбуз)
Овоч, який потрібний для закидання поганих акторів(*помідор*)
Роль буряка в народній косметиці (*рум'яна*)
Що важніше всіх овочів для вінегрету і борщу? (буряк)
С фруктами чи з овочами печуть шарлотку (з фруктами)
Що трапляється з картоплею, яка довго лежить на сонці? (*вона зеленіє*)
Які овочі називають синенькі?(*баклажани*)
Назвіть засіб від вампірів?(*часник*)
В якому овочі багато крохмалю?(*картопля*)
Що без болі і печалі визиває сльози?(*цибуля*)
В що перетворилась карета Попелюшки?(*гарбуз*)
Який овоч складається з двох нот (*Фа – соль*)
Назвіть овоч – класичний ніс у сніговита(*морква*)

ІІІ тур

Звучить музика, команди відпочивають, а ведучий працює із залом.

Загадує загадки згідно теми.

1. Коса надворі,
А панна в коморі.
(*морква*)

2. Сидить бабуся
Не в одному кожусі,
Хто її роздягає,
Той сльози проливає.
(*цибуля*)

3. Хоч зубів багато маю,
Та нікого не кусаю.

Сама свиням та коровам
Я на зуби потрапляю.
(кукурудза)

4. Довгий, зелений, добрий солоний, добрий і сирий, хто він такий?
(огірок)

5. Без рук, без ніг,
А в'ється, як батіг.
(квасоля)

6. Хто хустиночку свою
Влітку покриває?
І по двадцять хусти
На голівці має?
(капуста)

7. На городі в нас грядки,
На грядках – рясні листки:
Там зростають малюки,
Зелененькі ...
(огірки)

8. Кажуть, щоб хвороб не знати,
Треба всім мене вживати.
Може, ви мене й з'їсте,
Тільки сльози проллете.
(цибуля)

9. На городі виріс дужий,
Круглий, жовтий і байдужий
До червоних помідорів,
До капусти і квасолі.
Хто цей гордий карапуз?
Здогадалися?...
(гарбуз)

XIII тур

Конкурс «Овочева історія»

Учасники розповідають цікаві факти з історії овочів.

Цікаві факти про овочі

10 місце: Ріпу колись сіяли з рота. Справа в тому, що у ріпи дуже дрібне насіння: у 1 кг їх більше мільйона, і вручну їх просто не розкидати. Однак і плювати - справа не проста, тому кращі "плювальниці" цінувалися і шанувалися в народі. У бурсі про прочуханку казали: "Це вам не ріпу сіяти!"

9 місце: відваром буряка в Росії користувалися як дезінфікуючим засобом, і, природно, їли і вареним і сирим. А потрапив він до нас з Візантії, про що говорить походження російської назви від грецького "сфекелі".

8 місце: Є багато видів капусти: червонокачанна, білокачанна, кольорова ... Кольорову капусту Марк Твен називав капустою, що закінчила коледж. Броколі американці називають "капустою з університетською освітою".

7 місце: Картопля з'явилася в Європі в середині 17-го століття як декоративна рослина. Розповідають, що якийсь адмірал привіз цю рослину до Англії і, коли його виростили, пригостив друзів його стеблами і листям, підсмаженими в маслі. Гості довго плювалися. У XVIII столітті в Росії при дворі це блюдо подавалося як десерт. Перед вживанням її варили і густо посипали цукром.

6 місце: Горошок був першим овочем, закритим в консервну банку. 5 місце: Огірок на початку XVIII століття в Англії був великою рідкістю, а лікарі змагалися у пошуках негативних його якостей. Одні вважали його просто отруйним, інші - "охолоджуючим" і викликає простуду.

4 місце: Помідор дійсно вважався отруйним. Наприклад, у книзі "Повне керівництво з садівництва", виданої в Данії в 1774 р., писалося: "Плоди ці украй шкідливі, оскільки зводять з розуму тих, хто їх поїдає". На Русі помідори довго називали "скаженими ягодами".

3 місце: Морква з 1991 р. в Європі вважається фруктом. У межах ЄЕС більше ніхто не сміє називати її овочем або коренеплодом. Португальцям це дозволяє продовжувати виготовлення і експорт морквяного варення, бо, за європейськими стандартами, варення робиться тільки з фруктів.

2 місце: Фахівці до цих пір не вирішили, овочем або фруктом є ананас. За часів Катерини II вельможі-гурмани широко використовували його в застіллях, хоча і незвичним для нас чином. Так, граф Олександр Строганов подавав це в оцті, а у графа Завадовського це шинкувати, як капусту, зберігали у діжках і варили з цього борщ.

1 місце: Одним з найцікавіших овочів є арктичний хрін. Його можна зустріти в далекій Гренландії. Він цвіте навіть тоді, коли настають сильні морози.

Заключний етап: Лунає музика, журі підраховує бали та оголошує переможців.